

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

XI. Sanctissimè moritur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

peditari optasset, ad Christi obsequium, Christianique nominis propagationem; tamen iam eos igniculos ardenti diuinæ Maiestatis visendæ fruendæque desiderio refrixisse.

CAPVT XI.

Sanctissimè moritur.

INHOSPITALIS discessus hospitis necessitatem imposuit Xauerio victus emendicandi. Eoque grauior eum inopia vexauit, quo arctiora omnia tum Lutiæ custodia fecerant, ne quis annonam ex Sinarum finibus exportaret, intentione cauentes cura. Quod ille incommodum, Euangelicæ paupertatis magis quam suæ necessitatis memor, libentissimè perferabat. Itaque nouum hospitem nequaquam sibi quærendum, sed precario victu defungendum existimauit. Verùm etsi animus patiendi auidus fortiter occurrebat tantis rerum omnium difficultatibus incommodisque; corpus tamen, utpote iam confectū ætate, assiduis laboribus, & scilicet recenti morbo, ex quo nondū satis conualuerat, necessariò frangebatur. Ad hæc angebant eum ingentes animi curæ, quas ex desiderio suæ in Sinas profectionis capiebat. Itaque aeger non corporis solū, sed etiam animi,

*Xauerius
emendicæ
to cibo vi-
tam tole-
rat.*

*Recidit in
morbum.*

III,

mi, cum petisset anima sua ut moreretur, XII. Kal. Decembris recidit in morbum. Missæ sacrificium pro mortuo fecerat, cum mortifera illum febris inuasit, quæ aditum ei ad æternam vitam aperiet. Igitur cum feбри ad nauim, qua aduectus erat, recipit se, simul visendi de more ægros, simul inter eos diuersandi studio. Sed tertiodecimo die ingrauescens morbus, cum iactationem nauis ferre non valeret, remigrare eum coëgit in terram. Lusitanus igitur quidam talem virum miserè feбри æstuantem, iacentemque in publico conspicatus, misericordiaque captus, extemplo eum benignè inuitat hospitio, ac domum suam (ea erat deserto in colle casa veriùs quàm domus) deductum pro rerum inopia liberaliter tractat. tum eius salutem consulens rogat atque obsecrat, vt incidi sibi patiatur venã. Et Xauerius, quanquã non ignarus quales tandem medicos deserta haberet insula, tamen ait, se in rebus omnibus, quæ ad curationem corporis sui pertinerent, omnino in medentium fore potestate. Idque alacriùs fecit quàm dixit, vnde cunque obedientiæ materiam quarens. Sanguinem misit non sine spasmis ac distensione neruorum. Dolorem corporis subsecutum est fastidium ciborum omnium.

*Tugurio
excipitur
à Lusitano.*

*Dicto audiens est
medico.*

*Morbi dolores.
Cibi fastidium.*

mnium;

nium; quanquam cibi nulli ægrotis idonei suppetebant, præter paucas amygdalas, quæ à Lusitano nauarcho traditæ, ad eum perlatae sunt serò. Iam enim cibum adeò fastidiebat, nihil vt sumere omnino posset. Interim satis gnarus sibi adesse supremum diem, quæ secum in casam illam extulerat, ne per morbi sui occasionem perirèt, in nauim referri iussit. Biduo iam inedia traducto, cum morbus magis magisque ingrauesceret, magis etiam Francisci patientia ac virtus enituit. Humanis subsidijs omnibus destitutus inita iam hyeme, in tugurio ventis atque imbribus peruiio iacebat quintum decimum iam diem, maximoque pestiferæ febris iactabatur æstu. Cæterum incommoda omnia ac vim morbi exquisitissimo subibat animo, patientia autè tanta, vt nihil supra. Nullum prorsus eius verbum excipiebatur, aut de grauitate morbi querentis, aut vllam circumstantium opem (vt in grauibus morbis fieri solet) implorantis: contraque omnia dicta & gestus erant tales, vt satis appareret, morbum, velut solidæ virtutis æternæq; materiam gloriæ, ab eo in diuini beneficij loco numerari. Vnum scilicet ægrè ferebat, naturali se vulgariq; morte extingui in lectulo; omnibusq; expetitam votis martyrij

*Patientia
eximia.*

pat-

palmam sibi penè in manibus infringi.
 Cæterùm haud ignarus, martyrij decus
 donum Dei esse gratuitum, quod saepe
 negetur expetētibus, aliud agentibus of-
 feratur; ad diuinæ prouidentia rationem
 animum composuit suum, tam insigni
 beneficio se indignum existimans. Inde
 vis mali vehementior penitus insitam
 Francisci sanctimoniã declarauit. Nam-
 que ut in cæteris ferè, cum vrgentur
 morbo, tum maximè vitiosa se prodit
 natura, ita in Francisco tum præcipuè
 solida atque egregia pietas emicabat.
 Quippe eadem propemodum faciebat
 moribundus, quæ sanus facete consue-
 runt, defixo in cælum oculorum obtu-
 tu, læta fronte ac vultu cum Christo Do-
 mino, quasi adesset, colloquēs; nunc Psal-
 morum versus piè admodum vsurpans,
 identidemque illas iterans voces, IESV fi-
 li David, miserere mei: tu autem pecca-
 torum meorum miserere. Mater Dei,
 memento mei. Hisce aliisq; eiusmodi vo-
 cibus biduū extraxit. Aderat iam illi su-
 prema hora. Igitur Christi crucifixi effi-
 giem manu tenens, intentisq; oculis in-
 tuens, crebros edere gemitus, & subinde
 succlamare, IESV Deus cordis mei, lacry-
 mas precibus miscens, donec eum vox
 pariter ac vita defecit. Ita ad extremum
 usque

*Decedit è
 vita.*

usque spiritum fortissimè cum morbo ac
 mortè luctatus, quarto Nonas Decem-
 bris (qui dies S. Bibianę virgini sacer est)
 IESVM & MARIAM sæpius inclamans,
 æquissimo animo obdormiuit in Domi-
 no: atque ad eos ipsos, quos viuis in vi-
 steribus, moriens in ore semper habue-
 rat, migravit in cœlum. Vultus adeò hi-
 laris mansit ac lætus, vt species ipsa cor-
 poris animi beatitudinem indicaret. De-
 cessit annos natus circiter L V. deceennio
 iam expleto post suum in Indiam aduen-
 tum, anno post Christum natū M. D. LII.
 vir planè admirabilis cūm veris virtuti-
 bus, tū verò incredibili animi magnitu-
 dine, studioq; conuertendorū Ethnico-
 rum. Nullum vnquā laborē aut discrimen
 Dei causa recusauit: & Indorum fi-
 nitimarumq; gentium salute nō conten-
 tus omnem Orientem complexus est ca-
 ritate illa, cui nimis angustus ad beneme-
 rendum orbis terræ videbatur. Itaq; Eu-
 angelio ac Societate toto penè Oriente
 disseminatis, in ipsa cura ac meditatione
 Cantonij portus petēdi, defunctus huius
 vitæ fluctibus, æternæ felicitatis tenuit
 portum, Sinas præsentibus apud Deum *Mortuus*
 precibus adiuturus. Nec verò dubitan- *aditū pa-*
 dum est, quin eius iam beati assiduæ ad *tesecit in*
 Deum preces aditum in Sinas patefesece- *Sinas.*
 rint

runt non tantum Societati IESV, sed Lusitanis mercatoribus, Christianæque religioni. Nam paulo post Francisci obitum, ad Cantonium portum accedendi, ibique commercij causa commorandi, vulgo facta copia est Lusitanis. Et eorum opinio fuit, Xaverium suis precibus obseptos Sinarum fines aperuisse. Anno autem post Francisci excessum circiter xxx. remissa paulisper à Sinis finium custodia, Patres aliquot è Societate IESV, Francisci virtutis æmuli, aliquando penetrarunt in Sinas, ibique Deo propitio Christianæ religionis fundamenta iecerunt.

CAPVT XII.

Viua in calce sepelitur.

Lusitanorum sensus in morte Xaverij.

VBI Francisci mortem fama vulgavit (quippe febris perniciosior quàm minacior omnes præter ipsum fefellerat) Lusitani penè omnes, qui reliqui erant in insula, tam tristi nuncio exanimati, confestim ad eius velut ad communis parentis funus conuolant. Ac primò gemitibus ac lamentis tota circa tugurium personabat area: deinde triste silentium consecutum est, ad contemplandum Xaverium dolore conuerso. Cæterum eius